

„Sunce“ a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Fabrika ulja i biljnih masti „Sunce“ a.d., Sombor, sa sedištem u Somboru, Staparski put bb, bavi se preradom svih vrsta uljarica, proizvodnjom sirovih i rafinisanih jestivih ulja, biljnih masti i margarina, majoneza i srodnih proizvoda, proizvodnja sačme, tehničkih masti, proizvodnja ambalaže od tehničke mase za sopstvene potrebe.

Preduzeće je osnovano 1972.godine na bazi Samoupravnog sporazuma kao OOUR „INUS“. Avgusta 1991.godine usled izmene u načinu poslovanja i organizovanosti, fabrika postaje deoničarsko društvo „Sunce“. Dana 31. jula 1998. godine Sunce postaje akcionarsko društvo na osnovu Odluke o transformaciji (uskldjivanje sa Zakonom o preduzećima), i registrovano je u Trgovinskom sudu u Somboru pod brojem Fi. 664/99, registarski uložak I-389.

Akcijama Sunca trguje se na Beogradskoj berzi.

Ukupan broj zaposlenih je 176.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Društvo vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije (Službeni glasnik RS 46/2006, 111/2009) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni deo standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski materijal.

Izmene postojećih MRS i prevod novih MSFI, kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje MSFI do 1. januara 2009. godine, su zvanično usvojeni nakon odluke ministra finansija br. 401-00-1380/2010-16 i objavljeni su u Službenom glasniku RS 77/2010. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu bili primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji propisuju primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nisu usaglašeni sa onim predviđenim u revidiranom MRS 1 – Prikazivanje finansijskih izveštaja, čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 1. januara 2009. godine.

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

2.2. Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- *Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha se vrednuju po fer vrednosti,*
- *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti,*
- *Biološka sredstva vrednovana po fer vrednosti, umanjenoj za troškove prodaje.*

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Finansijski izveštaji Društva su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta Društva i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primenjuje u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima.

3.1. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti

3.2. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

U skladu sa Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike koji je objavljen u „Službenom glasniku RS“ br. 4/2010 od 29. januara 2010. godine Društvo je odlučilo da neto efekat nerealizovanih kursnih razlika nastalih po osnovu kursiranja dugoročnih dospeća dugoročnih obaveza i potraživanja iskaže na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2011.	2010.
CHF	85,9121	84,4458
USD	80,8662	79,2802
EUR	104,6409	105,4982

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva. Na dan 31. decembar 2011. godine Društvo nema finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivan dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Društva procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashod u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena

Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od tekućih dospeća dugoročnih kredita odobrenih pravnim licima.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. U slučaju kada se proceni da postoji objektivan dokaz da su krediti obezvređeni, Društvo vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Društvo ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Društva. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospećem do 3 meseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Društvo ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Društva. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koja rukovodstvo ima nameru i mogućnost da drži do dospeća. U slučaju da Društvo odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospeća kraći od 12 meseci od datuma bilansa stanja, kada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva. Na dan 31. decembar 2010. godine Društvo nema finansijska sredstva koja se drže do dospeća.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrednosti.

Kredit i potraživanja, kao i finansijska sredstva koje se drže do dospeća, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenesu na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Društva, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Društva i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Društvo obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređivanja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Sva potraživanja koja su u kašnjenju više od 60 dana, kao i za sva ostala potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih, a nenaplaćenih potraživanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi Upravni odbor Društva.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Društva, da je potraživanje u knjigama Društva otpisano kao nenaplativo i da Društvo nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi Upravni odbor Društva.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi, odnosno kao ostali prihodi i rashodi za efekte revalorizacije primenom stope rasta cena na malo.

Društvo vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.4. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2011. %	Procenjeni vek trajanja u godinama	2010. %	Procenjeni vek trajanja u godinama
Pravo korišćenja građevinskog zemljišta	-	-	-	-
Građevinski objekti	0.46-15.625	2 – 43	0.46-15.625	3 – 44
Kompjuterska oprema	0.22-6.66	2 – 10	0.22-6.66	3 – 11
Motorna vozila	0.50-17.84	2 – 9	0.50-17.84	3 – 10
Nameštaj i ostala oprema	0.26-23.87	2 – 8	0.26-23.87	3 – 9

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.6. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade i oprema) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se daje u zakup klasifikuje se kao investicione nekretnine ako se kao takvo može posebno identifikovati, odnosno ako je njegov najveći deo dat u zakup, a beznačajan deo se odnosi za obavljanje njegove sopstvene delatnosti.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investiciju nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

Investicione nekretnine, nakon početnog priznavanja, vrednuju se primenom modela nabavne vrednosti po MRS-u 40 investiciona nekretnina. Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja.

3.7. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi koji se odnose na konzumna biološka sredstva i poljoprivredne proizvode su vrednovani po fer vrednosti. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju. Ispravka vrednosti - obezvređenje zaliha vrši se za materijal i rezervne delove koji su bez promena duže od 1 godine.

3.8. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 bruto mesečne zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 3 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Pored toga, Društvo može, na predlog sindikata, doneti odluku o isplati jubilarnih nagrada.

Društvo nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2011. godine.

3.9. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Društvo ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

3.10. Kapital

Kapital Društva obuhvata osnovni kapital (akcijski kapital), rezerve, revalorizacione rezerve, otkupljene sopstvene akcije i akumulirani rezultat.

3.11. Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za prirast osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi, ostvareni iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti i učešća u kapitalu, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrednosti imovine, pozitivni efekti promene poštene (fer) vrednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.12. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.13. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznaje pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 50% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.14. Zarada po akciji

Društvo izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoocima običnih akcija Društva, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2011. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti			47	871	918
Potraživanja			2.613	2.465.057	2.467.670
Učešća u kapitalu				5.124	5.124
Ostala potraživanja				67.519	67.519
Ukupno			2.660	2.538.571	2.541.231
Kratkoročne finansijske obaveze			(196.201)	(507.417)	(703.618)
Obaveze iz poslovanja			(34.779)	(292.381)	(327.160)
Dugoročne obaveze			(29.524)	(327.003)	(356.527)
Ostale obaveze				(49.980)	(49.980)
Ukupno			(260.504)	(1.176.781)	(1.437.285)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2011.			(257.844)	1.361.790	1.103.946

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2010. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti			48	761	809
Potraživanja			2.635	2.426.204	2.428.839
Učešća u kapitalu				7.356	7.356
Ostala potraživanja				46.515	46.515
Ukupno			2.683	2.480.836	2.483.519
Kratkoročne finansijske obaveze			(228.409)	(199.554)	(427.963)
Obaveze iz poslovanja			(35.732)	(1.106.754)	(1.142.486)
Dugoročne obaveze			(29.524)	(329.682)	(359.206)
Ostale obaveze				(36.919)	(36.919)
Ukupno			(293.665)	(1.672.909)	(1.966.574)
Neto devizna pozicija					
na dan 31. decembar 2010.			(290.982)	807.927	516.945

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

	2011.	2010.
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	-	-
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	-	-
Finansijske obaveze	(1.060.145)	(787.169)
	(1.060.145)	(787.169)

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa. Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih kratkoročnih i dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promenljivim kamatnim stopama i izlaže Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2011. godine, obaveza po kreditu je bila sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti.

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranje, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koju je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem:

- *Kratkoročnih i dugoročnih kredita,*
- *Depozita i*
- *Akcijskog kapitala.*

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2011. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	918				918
Potraživanja	755.943	1.710.527	1.200		2.466.586
Kratkoročni finansijski plasmani					-
Učešća u kapitalu				5.124	5.124
Ostala potraživanja	64.662		2.857		67.519
Ukupno	821.523	1.710.527	4.057	5.124	2.541.231
Kratkoročne finansijske obaveze	(81.250)	(622.368)			(703.618)
Obaveze iz poslovanja		(327.160)			(327.160)
Dugoročne obaveze			(356.527)		(356.527)
Ostale obaveze	(49.980)				(49.980)
Ukupno	(131.230)	(949.528)	(356.527)		(1.437.285)
Ročna neuskladenost na dan 31. decembar 2011.	690.293	760.999	(352.470)	5.124	1.103.946

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2010. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	809				809
Potraživanja	2.300.322	128.517			2.428.839
Kratkoročni finansijski plasmani					
Učešća u kapitalu				7.356	7.356
Ostala potraživanja	43.671		2.844		46.515
Ukupno	2.344.802	128.517	2.844	7.356	2.483.519
Kratkoročne finansijske obaveze		(427.963)			(427.963)
Obaveze iz poslovanja		(1.142.486)			(1.142.486)
Dugoročne obaveze			(359.206)		(359.206)
Ostale obaveze	(36.601)				(36.601)
Ukupno	(36.601)	(1.570.449)	(359.206)		(1.966.256)
Ročna neuskladenost na dan 31. decembar 2010.	2.308.201	(1.441.932)	(356.362)	7.356	517.263

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenta, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva.

Na dan 31. decembar 2011. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 918 hiljada (31. decembar 2010. godine: RSD 809 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Društvo ima politiku da izdaje garancije ili da se pojavljuje kao jemac u kreditnim poslovima samo prema svojim zavisnim ili pridruženim društvima. Na dan 31. decembar 2011. godine Društvo ima izdatih jemstava i garancija u vrednosti od 5.790.080 hiljada dinara (31. decembar 2010. godine: RSD 7.341.966 hiljada).

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Kupci u zemlji	2.338.105	2.414.701
Kupci u inostranstvu	2.613	2.635
- Evro zona	-	-
- Ostali	2.613	2.635
Ukupno	<u>2.340.718</u>	<u>2.417.336</u>

Društvo ima značajnu izloženost prema kupcu „Invej“ a.d. Zemun.

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Invej a.d. Zemun	2.075.953	2.205.928
Ukupno	<u>2.075.953</u>	<u>2.205.928</u>

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Bruto 2011.</u>	<u>Ispravka vrednosti 2011.</u>	<u>Bruto 2010.</u>	<u>Ispravka vrednosti 2010.</u>
Nedospela potraživanja	521.003		2.407.422	
Docnja od 0 do 30 dana	61.750		918	
Docnja od 31 do 60 dana	33.487		674	
Docnja od 61 do 90 dana	19.313		613	
Docnja od 91 do 120 dana	4.293		266	
Docnja od 121 do 360 dana	1.262.311		2.049	
Docnja preko 360 dana	521.565	(83.004)	84.209	(78.815)
Ukupno	<u>2.423.722</u>	<u>(83.004)</u>	<u>2.496.151</u>	<u>(78.815)</u>

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Stanje 1. januara	78.815	101.399
Povećanja	6.030	4.020
Smanjenja	(1.841)	
Otpisi		(26.604)
Stanje 31. decembar	<u>83.004</u>	<u>78.815</u>

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Upravljanje rizikom kapitala

Društvo se opredelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a akcionarima obezbedilo dividende. Da bi očuvalo odnosno korigovalo strukturu kapitala, Društvo može da razmotri sledeće opcije: korekcija isplata dividendi akcionarima, vraćanje kapitala akcionarima, izdavanje novih akcija ili prodaja sredstava kako bi se smanjila dugovanja.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2010. i 2009. godine, koeficijent zaduženosti Društva bio je kao što sledi:

	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Obaveze po osnovu kredita – ukupno	1.060.145	787.169
Minus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina	<u>(918)</u>	<u>(809)</u>
Neto dugovanje	1.059.227	786.360
Sopstveni kapital	<u>3.225.928</u>	<u>3.260.490</u>
Koeficijent zaduženosti	<u>0.328</u>	<u>0.241</u>

Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti procenjuje se diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Društvo moglo da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi. Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Fer vrednost obaveza po kreditima procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata. Ovako utvrđena fer vrednost ne odstupa značajnije od vrednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

5. PRIHODI OD PRODAJE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Prodaja robe na domaćem tržištu	748.746	577.566
Prodaja proizvoda na domaćem tržištu	1.811.429	2.219.151
Prodaja proizvoda na inostranom tržištu		
Ukupno	2.560.174	2.796.716

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Prihodi od zakupnina	14.724	11.376
Prihodi od podsticajnih sredstava	188	
Ostali poslovni prihodi	5.890	7.788
Ukupno	20.802	19.164

7. TROŠKOVI MATERIJALA ILI NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Troškovi materijala za izradu	(1.391.053)	(1.746.262)
Troškovi ostalog materijala	(6.924)	(7.354)
Troškovi goriva i energije	(49.638)	(77.988)
Ukupno	(1.447.615)	(1.831.604)

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Troškovi bruto zarada	(107.073)	(103.334)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	(19.210)	(18.533)
Ostali lični rashodi	(7.999)	(7.598)
Ukupno	(134.282)	(129.465)

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Troškovi amortizacije:		
- nekretnine, postojenja i oprema	(127.476)	(137.893)
- nematerijalna ulaganja		
Ukupno	(127.476)	(137.893)

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Troškovi transportnih usluga	(2.156)	(3.475)
Troškovi usluga održavanja	(2.886)	(3.880)
Troškovi zakupnina	(351)	(818)
Troškovi sajmovia	(51)	-
Troškovi reklame i propagande	(13.090)	(16.702)
Troškovi ostalih usluga	(10.045)	(10.238)
Troškovi neproizvodnih usluga	(7.910)	(8.176)
Troškovi reprezentacije	(223)	(201)
Troškovi premija osiguranja	(9.694)	(9.890)
Troškovi platnog prometa	(7.253)	(7.587)
Troškovi poreza	(13.146)	(12.584)
Troškovi članarina	(1.467)	(1.494)
Ostali nematerijalni troškovi	(2.462)	(5.923)
Ukupno	(70.734)	(80.968)

11. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata	607	58.106
Pozitivne kursne razlike	3.733	4.125
Pozitivni efekti valutne klauzule	29	1.350
Ostali finansijski prihodi		
Ukupno	4.369	63.581
Finansijski rashodi		
Rashodi kamata	(96.170)	(81.158)
Negativne kursne razlike	(6.439)	(19.779)
Negativni efekti valutne klauzule	(1)	(579)
Ostali finansijski rashodi	(-)	(2.976)
Fin.rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	(1.140)	(1.045)
Ukupno	(103.750)	(105.537)
Neto finansijski prihodi/rashodi	(99.381)	(148.166)

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Ostali prihodi		
Prodaja opreme	556	1.848
Prodaja materijala	88.417	175.732
Viškovi materijala		-
Naplaćena otpisana potraživanja		-
Prihodi od smanjenja obaveza	5.727	4.678
Ostali prihodi	8.163	82.333
Ukupno	102.863	264.591
Ostali rashodi		
Naknadno odobren rabat kupcima		(56.744)
Gubici od prodaje materijala	(84.600)	(167.855)
Gubici po osnovu rashodovanja nekretnina i opreme	(1.477)	(4.384)
Obezvredjenje imovine		-
Obezvredjenje potraživanja	(6.030)	(2.850)
Obezvredjenje učešća u kapitalu		(183)
Kalo, rastur, kvar i lom		-
Kazne		(19)
Manjkovi	(1.922)	(90)
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja		(1.317)
Rashodovanje zaliha materijala	(124)	(2.114)
Ostali rashodi	(1.192)	(692)
Ukupno	(95.345)	(236.248)
Neto ostali prihodi/rashodi	7.518	28.343

13. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Tekući poreski rashod	(4.035)	(5.584)
Odloženi poreski prihod/(rashod)	3.363	6.529
Ukupno poreski prihod/(rashod) perioda	(672)	945

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza na dobitak i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2011.	2010.
Dobitak pre oporezivanja	2.996	15.557
Obračunati porez po stopi od 10%	299	1.556
Efekti stalnih razlika	6.350	3.052
Efekti privremenih razlika	6.805	6.560
Iskorišćeni poreski krediti	(4.035)	(5.584)
Tekući poreski rashod prikazan u poreskom bilansu	4.035	5.584
<i>Efekti odloženih poreza</i>		
Odloženi poreski rashodi / (prihodi)	(3.363)	(6.529)
Ukupan porez na dobitak prikazan u bilansu uspeha – poreski prihod/(rashod)	672	(945)
<i>Efektivna poreska stopa</i>	134.68%	35,89%

c) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska *sredstva/obaveze* nastala su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja, kao i po osnovu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Obračun odloženih poreskih obaveza je prikazan u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2011.			2010.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Amortizacija osnovnih sredstava	-	50.034	50.034	-	53.476	53.476
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	-			-	-	-
Odloženo poresko sredstvo/obaveza, neto	-	50.034	50.034	-	53.476	53.476

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

14. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Licence i softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na 1. januar 2011.	6.924	-	108.980	115.904
Povećanja	-	-	-	-
Prenos sa/na	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-
Stanje na 31. decembar 2011.	6.924	-	108.980	115.904
Akumulirana ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2011.	-	-	-	-
Amortizacija za 2011. godinu	-	-	-	-
Prodaja/rashod	-	-	-	-
Stanje na 31. decembar 2011.	-	-	-	-
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2011. godine	6.924	-	108.980	115.904
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2010. godine	6.924	-	108.980	115.904

Ostala nematerijalna ulaganja odnose se na pravo trajnog korišćenja građevinskog zemljišta.

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promene na nekretninama, postrojenu i opremi su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Ostalo	Građevinski objekti	Oprema	Investicije u toku i avansi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje na 1. januar 2011.	2.186	2.149.251	2.403.574	2.992	4.558.003
Povećanje			301		301
Rashodovanje			(3.426)		(3.426)
Prodaja			(33.491)		(33.491)
Prenos na zalihe			627	(627)	-
Stanje na 31. decembar 2011.	2.186	2.149.251	2.367.585	2.365	4.521.387
Akumulirana ispravka vrednosti					
Stanje 1. januar 2011.		(1.050.768)	(2.162.192)		(3.212.960)
Amortizacija za 2011. godinu		(71.006)	(54.868)		(125.874)
Rashod			33.665		33.665
Prenos na zalihe					-
Stanje na 31. decembar 2011.		(1.121.774)	(2.183.395)		(3.305.169)
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2011. godine	2.186	1.027.477	184.190	2.365	1.216.218
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2010. godine	2.186	1.098.483	241.382	2.992	1.345.043

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

Na dan 31. decembra 2011. godine, sva neotpisana vrednost nekretnina, postrojenja i opreme Društva je pod hipotekom, kao sredstvo obezbeđenja otplate kredita odobrenih od strane Komercijalne i Unicredit banke.

16. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Investicione nekretnine
Nabavna vrednost	
Stanje 1. januara 2011. godine	79.024
Nabavka	
Smanjenje – isknjižavanje	
Stanje na dan 31. decembra 2011. godine	79.024
Ispravka vrednosti	
Stanje 1. januara 2011. godine	(10.120)
Amortizacija	(1.602)
Smanjenje – isknjižavanje	
Stanje na dan 31. decembra 2011. godine	(11.720)
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2011.	67.302
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2010.	68.904

Investicione nekretnine u iznosu od RSD 67.302 hiljada (31. decembar 2010. godine: RSD 68.904 hiljada) se odnose na zgradu bivše štamparije „Prosveta“ u Somboru, Trg Koste Trifkovića, koja je pod zakupom od strane maloprodaje „Delhaize Serbia“doo.

17. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2011.	2010.
Učešća u kapitalu privrednih društva		
Novosadski sajam	5.021	7.204
Dunav osiguranje	52	101
PZ Industrijsko bilje	46	46
BFC Beočin	-	183
EAN YU	5	5
Somborcom	-	891
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	(1.074)
Stanje na dan 31. decembra	5.124	7.356

Društvo je, u skladu sa računovodstvenom politikom, na dan 31. decembra 2011. godine, učešća u kapitalu banaka i privrednih društava, vrednovalo po tržišnoj vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat svođenja učešća u kapitalu na tržišnu vrednost, u

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

iznosu od RSD 2.232 hiljada na dan 31. decembra 2011. godine, obuhvaćen je preko smanjenja revalorizacionih rezervi Društva. Po odluci UO izvršeno je isknjižavanje učešća u kapitalu firmi BFC „Beočin“ i „Somborcom“ kao i ispravke vrednosti ovih učešća.

18. ZALIHE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Materijal	300.223	168.765
Rezervni delovi	42.744	41.700
Alat i inventar	407	448
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-
Nedovršena proizvodnja	140.979	63.076
Gotovi proizvodi	247.431	349.758
Dati avansi za zalihe	57.179	78.836
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(2.839)	
Roba	15.995	73.722
Stalna sredstva namenjena prodaji	968	490.864
Stanje na dan 31. decembra	803.087	1.267.169

Stalna sredstva namenjena prodaji u iznosu od RSD 968 hiljada odnose se na teretna vozila marke „Fiat“ koja je Društvo kupilo od „Unicredit rent“ sa namerom prodaje firmi „Monus“. Vozila su fakturisana u januaru 2012. godine.

19. POTRAŽIVANJA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci u zemlji – povezana pravna lica	2.321.900	2.210.659
Kupci u zemlji	79.779	263.269
Potraživanja iz zajedničkih poslova sa ppl	112.235	-
Kupci u inostranstvu	22.043	22.223
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(83.004)	(78.815)
Ostala potraživanja iz poslovanja		
Potraživanja za kamatu	547	-
Potraživanja od zaposlenih	6.374	6.543
Potraživanja od državnih organa	3.802	3.488
Ostala tekuća potraživanja	2.910	1.481
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		9
Saldo na dan 31. decembra 2011.	2.466.586	2.428.839
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	1.084	-
Saldo na dan 31. decembra	2.467.670	2.428.839

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

20. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Otkupljene sopstvene akcije	-	45.753
Stanje na dan 31. decembra	-	45.753

Otkupljene sopstvene akcije su prodate na dan 31. decembar 2010. godine preko Beogradske berze.

21. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Tekući račun	834	725
Izdvojena novčana sredstva	4	4
Devizni račun	48	48
Ostala novčana sredstva	32	32
Stanje na dan 31. decembra	918	809

22. POREZ NA DODATU VREDOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Porez na dodatu vrednost	45.480	17.490
Ostalo	22.039	29.025
Stanje na dan 31. decembra	67.519	46.515

2010. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2011. godine akcijski kapital se sastoji od 143.149 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 13.050 RSD. Sve emitovane akcije su u potpunosti uplaćene.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2011. godine je sledeća:

<u>Akcionar</u>	<u>Broj akcija</u>	<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Po broju glasova</u>
Akcijski fond RS	31.197	407.121	21.793 %
Cesun Agro	30.481	397.777	21.293 %
Monus distribucija	30.481	397.777	21.293 %
Invej	29.502	385.001	20.609 %
Enigma international	3.699	48.272	3.304 %
Ostali akcionari	17.789	232.146	11.708 %
Ukupno	143.149	1.868.094	100.0%

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

24. DUGOROČNE OBAVEZE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Dugoročni krediti od banaka	356.527	359.206
Dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga		
Stanje na dan 31. decembra	<u>356.527</u>	<u>359.206</u>

Dugoročne kredite čine:

	<u>EUR</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
NBS		29.524	29.524
Komercijalna banka	3.125.000	<u>327.003</u>	<u>329.682</u>
Stanje na dan 31. decembra	3.125.000	<u>356.527</u>	<u>359.206</u>

Dugoročni kredit Komercijalne banke u iznosu od 5.000.000 eura odobren je Društvu 2010. godine sa rokom otplate 3 godine i grejs periodom od godinu dana, uz kamatnu stopu u rasponu od 8.95 % na godišnjem nivou. Prva rata otplate dospeva 30.03.2011. godine. Deo kredita od 1.875.000 eura sa dospećem 2011. preknjižen je na deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine. Aneksom 1, ugovora o kreditu, početak otplate kredita je prolongiran za godinu dana, tako da otplata počinje 30.03.2012. godine.

Dugoročni kredit od NBS potiče iz kredita uzetog 1989. godine od LHB Handels Bank iz Frankfurta, gde je Vojvodjanska banka a.d. Novi Sad bila garant. Deo kredita društvo je vratilo iz sopstvenih sredstava preko Metals banke a.d. Novi Sad i Deutsche bank iz Nemačke, dok je ostatak duga LHB banka naplatila od NBS. 1996. godine Društvo je podnelo Privrednom sudu tužbu protiv Vojvodjanske banke za zloupotrebu položaja i aktiviranje blanko akceptnih naloga u cilju naplate provizije i kamate. Privredni sud u Somboru je 1999. doneo presudu u korist Društva, nakon čega je Vojvodjanska banka uputila protivtužbu Višem privrednom sudu u Beogradu 2000. godine. Nakon toga, Vojvodjanska banka je prenela svoja potraživanja od Društva Agenciji za osiguranje depozita koji zastupa Republiku Srbiju. Potraživanja iznose 818.438,37 eura, što po srednjem kursu na dan 31.12.2010. godine iznosi 86.344 hiljada dinara. Po ovom osnovu nisu formirana nikakva rezervisanja. Dana 08.02.2010.god. Agencija za osiguranje depozita iz Beograda podnela je tužbu Privrednom sudu u Somboru, predmet pod brojem P.274/2010 protiv tužene AD „Sunce“ Sombor radi duga. U naznačenom predmetu doneta je prvostepena presuda kojom je odbijen tužbeni zahtev tužioca kojim se zahteva od tuženod AD „Sunce“, Sombor isplata dinarske protivvrednosti 818.438,37 eur-a s kamatom od 0,5% mesečno, od 01.09.2005.god. do isplate. Na pomenutu presudu tužilac je izjavio žalbu. Čeka se donošenje presude Privrednog apelacionog suda u Beogradu.

Dospeće navedenih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Period otplate		
Do 1 godine	196.202	197.809
Od 1 do 5 godina	<u>356.527</u>	<u>359.206</u>
Ukupno	<u>552.729</u>	<u>557.015</u>

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

25. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Tekuće dospeće dugoročnih kredita	(196.201)	(197.809)
Tekuće dospeće kratkoročnih kredita	(497.917)	(220.654)
Ostale tekuće obaveze	(9.500)	-
Stanje na dan 31. decembra	(703.618)	(427.963)

26. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Dobavljači – povezana pravna lica	(57.292)	(946.877)
Dobavljači u zemlji	(233.232)	(54.259)
Dobavljači u inostranstvu	(34.685)	(35.732)
Primljeni avansi za proizvode i usluge	(218)	(219)
Obaveze iz specifičnih poslova	(1.733)	(105.399)
Stanje na dan 31. decembra	(327.160)	(825.004)

27. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	(6.737)	(6.002)
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	(973)	(867)
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	(1.683)	(1.497)
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	(1.743)	(1.501)
Obaveze prema zaposlenima	(570)	(35)
Obaveze za kamate	(12.678)	(8.306)
Ostale kratkoročne obaveze	(11.248)	(17.718)
Stanje na dan 31. decembra	(35.632)	(35.926)

“Sunce” a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

**28. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I
OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Obaveze za porez na dodatu vrednost	-	-
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	(14.348)	(236)
Stanje na dan 31. decembra	<u>(14.348)</u>	<u>(236)</u>

29. VANBILANSNA EVIDENCIJA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Tuđa roba na zalihama	5.289	32.362
Primljene garancije	84.693	40
Date bankarske garancije	5.433.432	7.341.965
Izdate menice – pokriće za kredit	266.666	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>5.790.080</u>	<u>7.374.367</u>

30. ZARADA PO AKCIJI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
Neto dobitak	2.996	15.557
Prosečan ponderisani broj akcija	143.149	143.149
Zarada po akciji *** (<u>u RSD</u>)	<u>47</u>	<u>109</u>

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Ostale transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	2011.	2010.
Kupci		
Invej	2.075.953	2.205.928
Vital	238.650	220
PIK Vrbas	2.957	2.957
Rubin	470	349
MBS Smederevo	2	-
Ratar	218	-
Happy TV	139	83
Monus	553	553
Albus	2.871	473
Medela	87	87
Ukupno:	<u>2.321.900</u>	<u>2.210.650</u>
Dobavljači		
Invej	(47.213)	(222.782)
Vital	(4.915)	(723.482)
Happy TV	(4.901)	(130)
Monus	-	(274)
Luka Dunav	(162)	(91)
Ratar	-	(2)
Rubin	-	(2)
Pekarska industrija	(28)	(31)
Stari grad	(32)	-
Ukupno:	<u>(57.251)</u>	<u>(946.794)</u>
Dati avansi		
Happy TV	64.880	77.386
Ukupno:	<u>64.880</u>	<u>77.386</u>
Potraž.iz specifičnih poslova		
Invej	112.235	231.360
Ukupno:	<u>112.235</u>	<u>231.360</u>
Obaveze po osnovu novč.pozajmica		
Luka Dunav	(9.500)	(9.500)
Ukupno:	<u>(9.500)</u>	<u>(9.500)</u>

"Sunce" a.d. - Fabrika ulja i biljnih masti – Sombor
Napomene uz finansijske izveštaje

32. POTENCIJALNE OBAVEZE

Izdata jemstva i garancije

R.br.	BANKA	DATUM	SA	VREDNOST	VAL.	STANJE 31.12.2011	EUR 31.12.	Iznos (000 din)	Dospece
1	ALPHA BANKA	11.07.2008.	Invej doo	8,662,420.38	EUR	6,505,477.60	104.6409	680,739	10.07.2014.
2	BANKA INTESA	26.12.2008.	Invej doo	710,000,000.00	DIN	591,666,666.66	104.6409	591,667	24.12.2015.
3	NLB InterFinanz	18.12.2009	Invej doo	6,000,000.00	EUR	6,000,000.00	104.6409	627,845	31.12.2016.
4	BANCA INTESA	01.12.2011.	Invej doo	3,000,000.00	EUR	3,000,000.00	104.6409	313,923	01.12.2021.
5	Komercijalna banka	24.08.2011.	Vital ad	200,000,000.00	DIN	177,777,777.78	104.6409	177,778	24.08.2012.
6	Komercijalna banka	29.08.2011.	Paor doo	65,000,000.00	DIN	57,777,777.78	104.6409	57,778	29.08.2012.
7	Komercijalna banka	12.09.2011.	OZZ Becej	40,000,000.00	DIN	40,000,000.00	104.6409	40,000	12.09.2012.
8	Komercijalna banka	29.08.2011.	ZZ Dukat	50,000,000.00	DIN	44,444,444.45	104.6409	44,444	29.08.2012.
9	Komercijalna banka	29.08.2011.	ZZ Mlaca	15,000,000.00	DIN	13,333,333.34	104.6409	13,333	29.08.2012.
10	Komercijalna banka	12.09.2011.	Vesta pan doo	20,000,000.00	DIN	20,000,000.00	104.6409	20,000	12.09.2012.
11	Komercijalna banka	16.09.2011.	Susara produkt	20,000,000.00	DIN	20,000,000.00	104.6409	20,000	16.09.2012.
12	Komercijalna banka	16.09.2011.	Meteor commerce	205,000,000.00	DIN	205,000,000.00	104.6409	205,000	16.09.2012.
13	Komercijalna banka	13.04.2010.	Vital ad	8,000,000.00	EUR	8,000,000.00	104.6409	837,127	13.04.2016.
14	Komercijalna banka	13.04.2010.	Vital ad	4,000,000.00	EUR	4,000,000.00	104.6409	418,564	13.04.2014.
15	AIK banka	29.11.2011.	Vital ad	500,000,000.00	DIN	500,000,000.00	104.6409	500,000	29.09.2012.
16	Univerzal banka ad	24.08.2011.	Maber comerc	300,000,000.00	DIN	300,000,000.00	104.6409	300,000	29.09.2012.
17	AOFI	17.10.2011.	Vital ad	1,000,000.00	EUR	1,000,000.00	104.6409	104,640	29.06.2012.
18	Volksbank ad	23.11.2011.	Mlinokom erc	54,593,636.00	DIN	54,593,636.00	104.6409	54,594	20.09.2012.
19	Volksbank ad	22.11.2011.	ZZ Dukat	18,000,000.00	DIN	18,000,000.00	104.6409	18,000	20.09.2012.
20	Volksbank ad	28.11.2011.	ZZ Mrksicevi salasi	198,000,000.00	DIN	198,000,000.00	104.6409	198,000	20.09.2012.
21	Volksbank ad	02.11.2011.	Meteor commerce	80,000,000.00	DIN	80,000,000.00	104.6409	80,000	20.09.2012.
22	Volksbank ad	07.11.2011.	Raca doo	130,000,000.00	DIN	130,000,000.00	104.6409	130,000	20.09.2012.

5,433,432

U Somboru, 29. februar 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Radojka Milić, šef računovodstva

MP

Zakonski zastupnik

Emina Čobanski, gen.direktor